

شماره: ۶۷۵/۴۵۱

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۱۹

پوست:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی - تخصصی که به مجلس شورای اسلامی تقدیم
شده بود و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۵ مجلس با اصلاحاتی
به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می شود.

محمدباقر قالیباف

دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۱۰۳۲۳۶۱
تاریخ ثبت: ۱۴۰۱ / ۰۵ / ۲۲
کد پرونده:
ساعت ورود:

طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی - تخصصی

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- عناوین و اصطلاحات بکاررفته در این قانون، دارای تعاریف زیر می‌باشد:

الف- **تشکل صنفی - تخصصی:** تشکیلاتی است که بوسیله دارندگان کسب یا پیشه یا حرفه یا تخصص یا مهارت معین تشکیل شده و اهداف، برنامه‌ها و اقدامات آن به صورت غیرسیاسی، غیردولتی، غیرتجاری، غیرانتفاعی و داوطلبانه در جهت منافع خاص مربوط به آن صنف بوده و مطابق اساسنامه مصوب خود و در سطح ملی یا استانی فعالیت می‌کند.

تبصره- تشکل‌های صنفی- تخصصی که از این پس در این قانون «تشکل» نامیده می‌شوند، می‌توانند مطابق اساسنامه خود تحت عناوین دیگر از جمله «جمعیت»، «انجمن»، «جامعه»، «مجمع»، «خانه» و «کانون»، نامگذاری شوند.

ب- **تشکل ملی:** تشکلی است که حداقل در یک‌دوم کل استان‌های کشور شعبه یا نمایندگی داشته و اعضای آن نیز از همان استان‌ها باشند.

تبصره- حداقل تعداد اعضای لازم برای اخذ پروانه فعالیت جهت تشکل‌های ملی، پانصدنفر است.

پ- **تشکل استانی:** تشکلی است که شعب یا نمایندگی آن محدود به یک استان بوده و اعضای آن صرفاً از همان استان باشند.

تبصره- حداقل تعداد اعضای لازم برای اخذ پروانه فعالیت جهت تشکل‌های استانی در استان‌های تا دو میلیون نفر جمعیت، ۱۰۰ نفر و در استان‌های تا سه میلیون نفر جمعیت، ۱۵۰ نفر و در استان‌های بیش از سه میلیون نفر جمعیت، ۲۰۰ نفر می‌باشد.

ت- **عضو تشکل:** داوطلب واجد شرایطی که مراحل عضویت را گذرانده و با پذیرش اساسنامه، دارای تعهدات و حقوق مندرج در آن است.

ث- **ارکان تشکل:** اشخاصی که مسئولیت تشکیل، اداره و فعالیت تشکل را مطابق

اساسنامه تشکل برعهده دارند، از قبیل هیأت مؤسس، مجمع عمومی، هیأت مدیره، مدیرعامل، بازرسان و یا سایر عناوین مشابه.

ج- هیأت مؤسس: اشخاص حقیقی که امور مربوط به تأسیس تشکل و وظایف مرتبط با آن را پیگیری و برای دریافت مجوز اولیه تأسیس و پروانه فعالیت، اقدام می نمایند.

چ- مجمع عمومی: بالاترین رکن تشکل است که مطابق اساسنامه با اجتماع اعضاء تشکیل می گردد.

ح- هیأت مدیره: متشکل از متخین مجمع عمومی است که مطابق اساسنامه، مسؤلیت تحقق اهداف تشکل را برعهده دارد.

خ- مدیرعامل: عالی ترین مقام اجرائی تشکل است که مطابق اساسنامه تشکل از سوی هیأت مدیره و یا مجمع عمومی انتخاب و مسؤلیت اجرای وظایف تشکل را برعهده دارد.

د- بازرسان: اشخاصی که برای نظارت بر عملکرد ارکان تشکل از سوی مجمع عمومی انتخاب می شوند.

ذ- اساسنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که متضمن ساختار، تشکیلات، ارکان و حدود وظایف و اختیارات، نحوه تعیین و تغییر اعضای ارکان، عضویت در تشکل، شرایط تغییر و اصلاح اساسنامه، مبنای اعتبار اسناد اداری و مالی، تعیین منابع مالی، نحوه انحلال و سایر موارد مربوط به تشکل مصرح در این قانون می باشد.

ر- کمیته: کمیته تشکل های صنفی - تخصصی موضوع ماده (۲) این قانون است.

ز- مجوز اولیه: مجوز موقتی است که مطابق این قانون جهت تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت تشکل، توسط کمیته صادر می شود.

ژ- پروانه فعالیت: مجوزی است که به موجب این قانون به تشکل اجازه داده می شود تا مطابق اساسنامه و در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت کند.

فصل دوم: ضوابط تشکیل و فعالیت

ماده ۲- به منظور صدور مجوز اولیه، پروانه فعالیت و نظارت بر فعالیت تشکل‌های ملی و استانی موضوع ماده (۳) این قانون به ترتیب کمیته تشکل‌های صنفی- تخصصی در سطح کشور و استان تحت عناوین «کمیته کشوری» و «کمیته استانی» که دارای شخصیت حقوقی دولتی هستند، مرکب از اعضای ذیل تشکیل می‌شوند:

الف- کمیته کشوری:

- ۱- نماینده قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه
- ۲- معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور (دبیر)
- ۳- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت به انتخاب وزیر
- ۴- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به انتخاب وزیر
- ۵- نماینده وزارت جهاد کشاورزی به انتخاب وزیر
- ۶- نماینده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به انتخاب فرماندهی کل
- ۷- نماینده سازمان بسیج مستضعفین به انتخاب رئیس
- ۸- نماینده دستگاه یا دستگاه‌های اجرائی کشوری مرتبط با حوزه فعالیت تشکل حسب مورد (بدون حق رأی)
- ۹- نماینده اتاق اصناف ایران به انتخاب رئیس (بدون حق رأی)
- ۱۰- نماینده تشکل‌های ملی دارای پروانه به انتخاب آنها (بدون حق رأی)

ب- کمیته استانی:

- ۱- نماینده رئیس کل دادگستری استان
- ۲- معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری (دبیر)
- ۳- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان
- ۴- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

- ۵- مدیرکل جهاد کشاورزی استان
- ۶- نماینده فرماندهی انتظامی استان به انتخاب فرماندهی
- ۷- نماینده فرماندهی سپاه استان به انتخاب فرماندهی
- ۸- نماینده دستگاه یا دستگاههای اجرائی استانی مرتبط با حوزه فعالیت تشکل حسب مورد (بدون حق رأی)

۹- نماینده اتاق اصناف استان به انتخاب رئیس (بدون حق رأی)

۱۰- نماینده تشکل‌های استانی دارای پروانه به انتخاب آنها (بدون حق رأی)

تبصره ۱- اعضای موضوع جزء (۱۰) بندهای «الف» و «ب» مطابق دستورالعمل صادره از سوی وزارت کشور حداکثر ظرف یکسال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون در سطح استان به استانداری و در سطح ملی به وزارت کشور معرفی شوند. کمیته تا تاریخ مزبور بدون حضور نمایندگان فوق‌الذکر تشکیل شده و فعالیت خواهد نمود.

تبصره ۲- اعضای موضوع اجزای (۹) و (۱۰) بندهای «الف» و «ب» برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و تا معرفی اعضای جدید به کار خود ادامه می‌دهند.

تبصره ۳- جلسات کمیته با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء که پنج نفر از آنها دارای حق رأی هستند، رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن از جمله صدور پروانه با رأی اکثریت مطلق اعضای حاضر و دارای حق رأی، معتبر است.

تبصره ۴- دبیرخانه کمیته‌های کشوری و استانی، تشکیلات اجرائی کمیته می‌باشد که به ترتیب در محل وزارت کشور و استانداری‌ها زیر نظر کمیته، تشکیل و توسط دبیر اداره می‌شود. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور به عنوان دبیر کمیته کشوری و معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری به عنوان دبیر کمیته استانی، مسؤولیت اجرائی امور محوله را برعهده دارند. برگزاری جلسات، دعوت از اعضاء، تدوین و ارسال دستور جلسات به اعضاء و ابلاغ نتایج درخواست‌های ارسالی از وظایف دبیرخانه کمیته است.

ماده ۳- وظایف کمیته‌های کشوری و استانی به شرح زیر است:

الف- بررسی شرایط تأسیس و صدور مجوز اولیه و پروانه فعالیت تشکل؛

ب- احراز شرایط اعضای ارکان و مسؤولان تشکل موضوع ماده (۵) این قانون؛

پ- بررسی و تأیید اساسنامه و تغییرات احتمالی آن؛

ت- نظارت بر فعالیت تشکل‌ها مطابق این قانون؛

ث- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات موضوع این قانون؛

ج- بررسی گزارش‌های مالی و عملکرد سالانه تشکل‌ها؛

چ- رسیدگی به گزارش‌های مستند اشخاص حقیقی و حقوقی در رابطه با تشکل‌ها

در چهارچوب این قانون؛

ح- توقیف پروانه فعالیت و معرفی تشکل‌ها به دادگاه ذیصلاح جهت انحلال

موضوع ماده (۱۱)، تبصره (۲) ماده (۱۵) و مواد (۱۷) و (۱۸) این قانون.

تبصره- نماینده دستگاه اجرائی موضوع جزء (۸) بندهای «الف» و «ب» ماده (۲) این

قانون مکلف است گزارش ارسالی سالانه فعالیت تشکل‌ها را مورد بررسی قرار داده

و جمع‌بندی کارشناسی آن را به کمیته ارائه نماید.

ماده ۴- اساسنامه باید حاوی شرایط زیر باشد:

الف- نام کامل تشکل و عنوان اختصاری؛

تبصره- تشکل می‌تواند از هر نام و نام اختصاری و نمادی استفاده نماید، مگر اسامی

موهن یا مغایر با شؤونات دینی، فرهنگی و همچنین عناوینی که منع قانونی دارد و

یا توسط دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و یا تشکل‌های دیگر مورد استفاده قرار گرفته‌اند و نیز عناوین

مشابه آنها که عرفاً به تشخیص کمیته موجب اشتباه گردد.

ب- اهداف، موضوع و مدت فعالیت و برنامه‌های تشکل برای تحقق اهداف؛

پ- نشانی مرکز اصلی و محدوده جغرافیایی فعالیت؛

ت- نحوه ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی؛

- ث - ساختار و ارکان به همراه شرح وظایف، نحوه فعالیت، حدود اختیارات و مسئولیت هر رکن به تفکیک و نحوه تعیین و عزل آنها؛
- ج - نحوه تصویب اساسنامه و تغییر و اصلاح آنها و نحوه تصویب دستورالعمل‌های اجرایی و مالی تشکیل؛
- چ - نحوه تأمین منابع مالی؛
- ح - نحوه عضوگیری و شرایط کلی عضویت؛
- خ - نحوه انحلال و تعیین تکلیف دارایی‌ها پس از انحلال؛
- د- نحوه ارائه گزارش‌های عملکرد اجرایی و مالی به اعضای تشکیل و نیز بازرسی و حسابرسی مشخص از آنها.
- ماده ۵- متقاضیان تأسیس، عضویت و ارکان تشکیل باید دارای شرایط زیر باشند:
- الف- اعتقاد به اسلام؛
- تبصره - متقاضیان اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی به جای اسلام، باید به دین خود اعتقاد داشته باشند.
- ب- التزام عملی به قانون اساسی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
- پ- داشتن تابعیت ایرانی و ترک تابعیت غیرایرانی؛
- ت- داشتن سن حداقل بیست و پنج سال تمام برای اعضای ارکان تشکیل و هجده سال تمام برای متقاضیان عضویت؛
- ث- داشتن حداقل مدرک دیپلم یا معادل آن برای اعضای ارکان تشکیل؛
- ج- عدم محکومیت کیفری مؤثر و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛
- چ- دارا بودن مجوز، مدرک یا سابقه کسب یا پیشه یا حرفه یا مهارت یا تخصص مرتبط به صورت مستند؛
- تبصره- کانون‌های بازنشستگان از حکم این جزء مستثنی هستند.
- ح- داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا کارت معافیت دائمی جهت عضویت آقایان در ارکان تشکیل؛

خ- عدم وابستگی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی و هواداری آنها؛

د- عدم اعتیاد به مواد مخدر و روانگردان و عدم استعمال آنها.

ماده ۶- تقاضای صدور مجوز اولیه تأسیس تشکل توسط هیأت مؤسس، حسب- مورد باید به کمیته استانی یا کمیته کشوری ارائه شود. کمیته مزبور مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ دریافت تقاضا نسبت به أخذ نظر از قوه قضائیه، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی و دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری درخصوص شرایط مقرر در مورد اعضای هیأت مؤسس اقدام و ظرف سه ماه از زمان دریافت تقاضای رسمی با رعایت مواد این قانون مجوز اولیه را با رأی اکثریت مطلق اعضای حاضر دارای حق رأی، صادر نماید.

تبصره ۱- مراجع نظارتی و اجرائی موضوع این ماده مکلفند ظرف مهلت پانزده روز کاری از تاریخ استعلام کمیته مربوط، پاسخ آن را ارسال نمایند. عدم پاسخ به استعلام به منزله تأیید است.

تبصره ۲- تقاضای صدور مجوز اولیه، باید حاوی اسامی و تصویر مدارک هویتی هیأت مؤسس، اساسنامه پیشنهادی، حوزه جغرافیایی فعالیت و امضای حداقل دوسوم از اعضای هیأت مؤسس و معرفی نماینده هیأت مؤسس باشد.

تبصره ۳- کمیته می‌تواند مهلت احراز شرایط برای ثبت و صدور مجوز اولیه را تنها برای یک‌بار به مدت دو ماه تمدید نماید.

تبصره ۴- در صورت عدم احراز شرایط تأسیس، کمیته موظف است در مدت مقرر دلایل عدم صدور مجوز و یا رد تقاضا را بطور مستند و مستدل به اطلاع نماینده هیأت مؤسس برساند. اعضای هیأت مؤسس می‌توانند ظرف یک‌ماه از تاریخ ابلاغ مراتب اعتراض را به کمیته اعلام نمایند. کمیته مکلف است ظرف یک ماه به اعتراض پاسخ دهد. در صورت رد مجدد درخواست از سوی کمیته، اعضای هیأت مؤسس می‌توانند ظرف مهلت سی‌روز از زمان ابلاغ به دیوان عدالت اداری شکایت کنند.

ماده ۷- مجوز اولیه تأسیس جهت راه‌اندازی و تحصیل شرایط برای صدور پروانه فعالیت مطابق ماده (۸) این قانون و برگزاری مجمع عمومی مؤسس جهت تصویب اساسنامه بوده و اعتبار دیگری ندارد.

تبصره ۱- هیأت مؤسس موظف است ظرف شش ماه از تاریخ صدور مجوز اولیه نسبت به تشکیل مجمع عمومی مؤسس جهت تصویب اساسنامه اقدام نماید، در غیر این صورت مجوز اولیه تأسیس، باطل می‌شود.

تبصره ۲- هیأت مؤسس می‌تواند در صورت وجود دلایل موجه و با تأیید کمیته این مهلت را تنها برای یک‌بار به مدت سه‌ماه تمدید کند.

تبصره ۳- تا زمانی که تشکل، پروانه فعالیت را دریافت ننموده است حق هیچ‌گونه فعالیتی ندارد.

ماده ۸- پروانه فعالیت برای تشکل‌های استانی یا ملی در صورتی صادر یا تمدید می‌گردد که حائز شرایط زیر باشند:

الف- ارائه اسناد مبنی بر تأیید برگزاری مجمع عمومی با حضور حداقل دوسوم اعضای تشکل و تصویب اساسنامه مطابق شرایط قانونی توسط نماینده کمیته حاضر در جلسه مجمع عمومی؛

ب- عدم ارتکاب تخلف از مفاد این قانون؛

تبصره ۱- در صورتی که کمیته ظرف سه‌ماه پس از تأیید اسناد برگزاری مجمع عمومی توسط تشکل و اسناد مربوط به تعداد اعضاء و تأسیس دفتر حسب مورد، به هر دلیلی پروانه فعالیت را صادر نکند، دبیر موظف است ظرف یک‌ماه پس از انقضای مهلت، پروانه فعالیت نهائی را در صورت وجود شرایط، صادر کند.

تبصره ۲- در صورت عدم احراز شرایط صدور پروانه فعالیت، نتیجه درخواست مستند و مستدل به صورت کتبی به متقاضیان اعلام می‌شود. متقاضیان پروانه فعالیت می‌توانند ظرف یک‌ماه از تاریخ ابلاغ نظر کمیته، به دبیرخانه کمیته اعتراض خود را ارسال نمایند. در صورت اعتراض، کمیته موظف است حداکثر ظرف سه‌ماه نسبت

به اعتراض متقاضیان پروانه فعالیت رسیدگی و اعلام نظر کند. در صورت رد درخواست اعتراض از سوی کمیته، تشکل‌ها می‌توانند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ نتیجه اعتراض، در دیوان عدالت اداری طرح شکایت نمایند.

تبصره ۳- در صورت عدم احراز شرایط صدور پروانه فعالیت، مجوز اولیه صادرشده باطل می‌شود و هیأت مؤسس حق هیچ‌گونه فعالیتی تحت عنوان مجوز اولیه مذکور را ندارد.

ماده ۹- پس از صدور پروانه، اساسنامه باید از طریق کمیته با هزینه تشکل در روزنامه رسمی چاپ و منتشر گردد.

ماده ۱۰- تشکل‌ها پس از اخذ پروانه فعالیت نهائی و ثبت در اداره کل ثبت شرکتها و مؤسسات غیر تجاری، دارای شخصیت حقوقی می‌گردند.

ماده ۱۱- کلیه تشکل‌ها موظفند تغییرات مربوط به اساسنامه، اعضای ارکان و صورتجلسات برگزاری مجامع عمومی خود را به کمیته اعلام نمایند. در صورتی که کمیته تغییرات صورت گرفته را مغایر قانون تشخیص داد، لازم است با ارائه دلایل و استنادات قانونی، اصلاح آن را از تشکل درخواست نماید. تشکل موظف به رفع ایرادات مزبور می‌باشد. در صورت عدم تأمین نظر کمیته، پروانه فعالیت تشکل توقیف می‌شود و رفع آن منوط به انجام اصلاحات مورد نیاز است.

تبصره- عضویت همزمان یک فرد در ارکان بیش از یک تشکل اعم از استانی یا ملی (به جز مجمع عمومی) ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۲- مرجع رسیدگی به شکایات تشکل‌ها از تصمیمات و اقدامات کمیته، دیوان عدالت اداری است.

فصل سوم: حقوق و تکالیف

ماده ۱۳- تشکل‌ها پس از دریافت پروانه فعالیت و ثبت آن در چهارچوب قوانین و مقررات کشور، از حقوق زیر برخوردار می‌شوند:

الف- مشاوره، اظهارنظر و ارائه پیشنهاد و راهکار به دستگاههای اجرایی در فرآیند برنامه‌ریزی مراجع دولتی و عمومی غیردولتی در سطوح استانی یا ملی حسب‌مورد متناسب با تخصص و موضوع فعالیت تشکل؛

تبصره - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند در فرآیند وضع مقررات عام‌الشمول، حسب مورد نظرات و پیشنهادات تشکل‌های صنفی- تخصصی مربوط به موضوع را (در صورت ارائه) دریافت نمایند.
ب - پیگیری و مطالبه حقوق در مسائل حوزه تخصصی تشکل از دستگاههای ذی‌ربط؛

پ - ارائه خدمات حسب تخصص و حوزه فعالیت به اعضای تشکل؛

ت - انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی در چهارچوب صلاحیت خود؛

ث - ارائه خدمات آموزشی و انتشار نشریه و ایجاد تارنما (وبسایت) و استفاده از سایر ابزارهای اطلاع‌رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی با رعایت قوانین و مقررات مربوط در حوزه تخصصی خود؛

تبصره - تشکل‌های متقاضی نشریه الکترونیکی یا مکتوب می‌توانند درخواست خود را به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای صدور مجوز ارسال کنند. وزارت مزبور موظف است پس از دریافت تقاضا حداکثر ظرف سه‌ماه نسبت به صدور مجوز یا ارائه دلایل عدم صدور مجوز مطابق قوانین و مقررات اقدام کند. در صورت عدم صدور مجوز، تشکل‌ها می‌توانند به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند.

ج- حق دادخواهی در مراجع قضائی و شبه قضائی؛

ماده ۱۴- منابع درآمدی تشکل‌ها عبارتند از:

الف - حق عضویت اعضا؛

ب- کمکها و هدایای نقدی و غیرنقدی اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی یا غیرایرانی با مجوز کمیته، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و وزارت امور خارجه؛

پ- وجوه حاصل از فعالیت‌های قانونی انجام شده در چهارچوب موضوع فعالیت، اهداف و اساسنامه؛

تبصره ۱- هرگونه استفاده تشکل‌ها از منابع و امکانات دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ ممنوع است. کانون‌های بازنشستگان از حکم این تبصره مستثنی هستند. تبصره ۲- انجام هرگونه فعالیت اقتصادی و انتفاعی از جمله از طریق تأسیس شرکتها و مؤسسات تجاری یا اقدام به واردات و صادرات ممنوع است.

تبصره ۳- تشکل‌ها موظفند منابع مالی خود را با رعایت این قانون در اساسنامه تعیین کنند و کلیه دریافتی‌ها و پرداختی‌های خود را از طریق حساب بانکی انجام دهند و عملکرد مالی خود را در دفاتر مالی مربوط ثبت کنند.

فصل چهارم: نظارت

ماده ۱۵- تشکل‌ها صرفاً در چهارچوب اساسنامه مجاز به فعالیت بوده و در صورت ارتکاب اعمال زیر پس از تشخیص توسط مراجع قضائی و کمیته، حسب مورد علاوه بر مجازات‌های قانونی، مطابق ماده (۱۷) این قانون با آنها برخورد می‌شود:

الف- نقض مبانی دین مبین اسلام و تبلیغ و فعالیت علیه موازین اسلامی؛

ب- هرگونه فعالیتی که منحل آزادی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی، منافع ملی و مصالح جمهوری اسلامی ایران و نظم عمومی باشد؛

پ- اعمال خلاف قانون اساسی و نقض حقوق ملت از جمله ایراد تهمت، افتراء،

شایعه‌پراکنی، آموزش و ترویج خشونت و هرنوع اعمال منافی عفت؛

ت - عدم رعایت اساسنامه؛

ث - ارائه آثار غیرعلمی و خارج از حوزه صنفی - تخصصی موضوع اساسنامه؛

ج - عدم ثبت درآمدها و منابع تأمین آن و مصارف و هزینه‌ها؛

چ - عدم ارائه دفاتر مالی به کمیته و عدم مطابقت درآمدها و هزینه‌ها با قوانین و مقررات کشور؛

تبصره ۱- تشکلهای مکلفند ارتباطات خود با سفارتخانه‌ها، نمایندگی‌های تشکلهای کشورهای خارجی و بین‌المللی را با اطلاع وزارت کشور، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اخذ مجوز از وزارت امور خارجه و دستگاه اجرائی مرتبط حسب مورد در چهارچوب منافع ملی و امنیت ملی انجام دهند. دریافت هرگونه کمک از اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و دولتهای بیگانه و سازمان‌های بین‌المللی صرفاً با اطلاع و کسب مجوز از کمیته، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و وزارت امور خارجه امکان‌پذیر است. تبصره ۲- فعالیت تشکلهای موضوع این قانون خارج از اهداف احزاب سیاسی موضوع بند (۱) ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۴ می‌باشد. انجام هرگونه فعالیت سیاسی از سوی تشکلهای ممنوع بوده و در صورت ارتکاب، پروانه فعالیت تشکل توقیف می‌گردد.

ماده ۱۶- هرگونه بهره‌برداری از تشکلهای در جهت اهداف غیرتخصصی و غیرمرتبط با اساسنامه آنها توسط دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری ممنوع است. در صورت تخلف از این ماده، دادستان مکلف است ضمن صدور دستورات لازم جهت جلوگیری از اقدامات مزبور، موضوع را از طریق مراجع صالح قضائی پیگیری نماید. مرتکب به مجازات موضوع ماده (۵۷۶) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ محکوم می‌شود.

ماده ۱۷- در صورتی که تشکلهای مرتکب تخلفات مذکور در این قانون شوند، کمیته

متناسب با موارد تخلف یک یا چند مورد از موارد زیر را اعمال می‌کند:

الف - تذکر شفاهی و مهلت یک‌ماهه برای اصلاح وضعیت؛

ب - تذکر کتبی با ذکر دلیل و تعیین تخلف و مهلت یک‌ماهه برای اصلاح؛

پ - تعلیق فعالیت تشکل حداکثر به مدت سه‌ماه؛

ت - توقیف پروانه به مدت سه‌ماه تا یک‌سال؛

ث - توقیف پروانه فعالیت و تقاضای انحلال از دادگاه صالح.

تبصره ۱- کمیته موظف است قبل از اتخاذ تصمیم از نماینده تشکل مربوط جهت ارائه توضیحات دعوت نماید.

تبصره ۲- تصمیم کمیته بجز تقاضای انحلال، ظرف سی‌روز پس از ابلاغ توسط دبیرخانه کمیته، قابل شکایت در دیوان عدالت اداری است.

تبصره ۳- در زمان توقیف پروانه، هرگونه فعالیت در راستای اهداف و برنامه‌های تشکل، جرم بوده و در صورت ارتکاب، مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به‌استثنای مجازات حبس محکوم می‌شود.

ماده ۱۸- انحلال و خاتمه فعالیت تشکل به دو صورت زیر است:

الف - انحلال اختیاری مطابق شرایط مقرر در اساسنامه

ب - انحلال به موجب رأی دادگاه صالح

تبصره ۱- در مواردی که مفاد اساسنامه برای تأسیس و یا تعیین اعضای ارکان تشکل در مدت دو سال اجراء نشود و یا پروانه تشکل به موجب تصمیم و رأی کمیته توقیف شود، کمیته موظف است موضوع را جهت انحلال به دادگاه صالح ارجاع نماید.

تبصره ۲- در صورت انحلال تشکل، ضمن آگهی انحلال در روزنامه رسمی توسط وزارت کشور یا استانداری حسب مورد، امور مربوط به تصفیه اموال آن با رعایت حقوق دولت و اشخاص، زیر نظر دادگاه محل استقرار دفتر تشکل با حضور نماینده وزارت کشور یا استانداری حسب مورد و نماینده دادستان مطابق اساسنامه انجام می‌شود.

تبصره ۳- پس از انحلال تشکل، هرنوع فعالیت با عنوان تشکل مزبور جرم بوده و مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی به استثنای مجازات حبس محکوم می‌شود.

ماده ۱۹- تشکل‌های دارای مجوز فعالیت موظفند ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون وضعیت خود را با شرایط مندرج در این قانون تطبیق دهند و گزارش آن را به کمیته ذی‌ربط ارسال نمایند. در صورت تأیید اقدامات تشکل از سوی کمیته مربوط، پروانه فعالیت تشکل تمدید می‌شود. کمیته ذی‌ربط در صورت وجود دلایل موجه می‌تواند مدت مقرر در این ماده را حداکثر برای شش ماه تمدید نماید.

ماده ۲۰- تعاونی‌ها، سازمان‌ها و اتحادیه‌های صنفی و حرفه‌ای، احزاب و تشکل‌های سیاسی، کانون‌ها و سازمان‌های دانشجویی و دانش‌آموزی، سازمان‌های کارگری و کارفرمایی فعال در دانشگاهها، مدارس و کارخانجات، انجمن‌های علمی، مؤسسات فرهنگی، هنری و ادبی، هیأت‌های مذهبی و هیأت امنای مساجد، باشگاهها و هیأت‌های ورزشی، مراکز ترک اعتیاد، مؤسسات تجاری و انتفاعی، سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات موضوع بندهای (۱) تا (۱۲) ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ از شمول این قانون مستثنی هستند.

ماده ۲۱- آیین‌نامه اجرائی این قانون، حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن آن توسط وزارت کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

طرح فوق مشتمل بر بیست و یک ماده و سی و پنج تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم مردادماه یکهزار و چهارصد و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

محمدباقر قالیباف